

Melodrama – žánr, styl, emoce

FAV 305

Mgr. Šárka Gmitterková

21. 4. 2016

MERCER, John – SHINGLER, Martin (2004), *Melodrama. Genre, style, sensibility*. London: Wallflower, s. 38 - 77.

GERSTNER, David A. (2009), The Production and Display of the Closet. Making Minnelli's Tea and sympathy. In: McELHANEY, Joe (ed), *Vincente Minnelli: The Art of entertainment*. Detroit: Wayne state university press, s. 275 – 294.

LITERATURA 21. 4. 2016

L3 – MELODRAMA JAKO STYL

Melodrama jako styl a artikulace

- Melodrama staví své světy jako kontrasty
- Hlas jako autonomní semantický diskurz
  - Melodika, tón, barva, výška, hloubka
  - Akustický rozměr – znělost a jaké asociace přináší do promluvy
  - Lauren Bacall a Rock Hudson >> hrají stabilní, neměnné postavy; tuto charakteristiku podtrhuje vědomě kultivovaný hluboký hlas.

Hudba

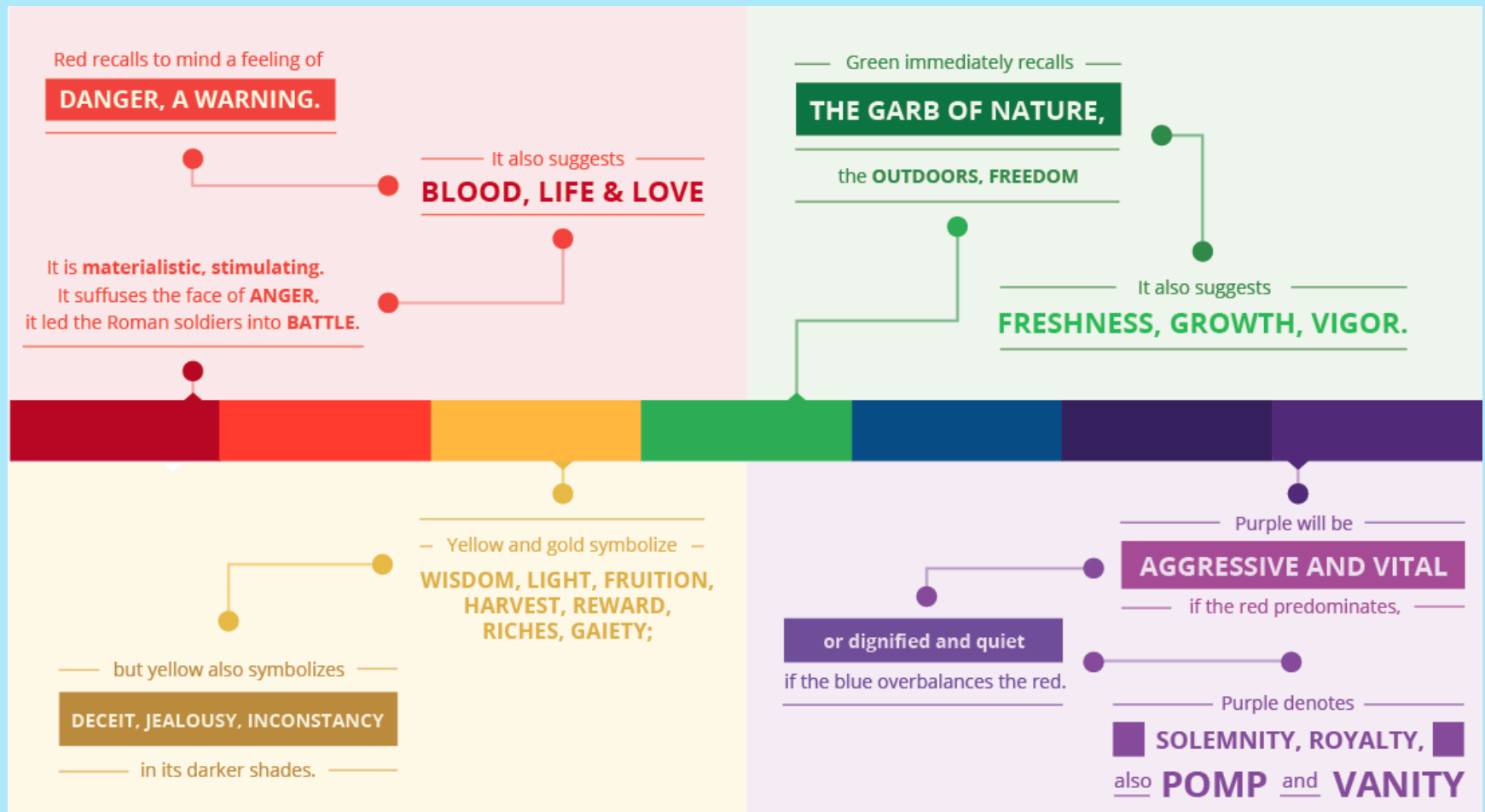
- strukturuje děj co do gradace a puntuace
- nejen symptom pod povrchem uzavřených emocí, ale navíc:
  - Utopický impulz – hudba jako příslib fantazijního úniku (Richard Dyer: *Only entertainment*)
  - Kontrapunkt (*Bigger than life* – finální scéna)
  - Komentář / motiv spojený s konkrétní postavou (*Strach jíst duše* – etnická hudba vs němcká odrhovačka)

Barva

- Barevně propracovaná mizanscéna představuje častý jev
- Technicolorové baroko
- Poměr barevných a černobílých filmů v 50. letech 20. století je vyrovnaný
- V užití barvy patrný určitý řád a disciplína skoro na úrovni přísně dodržovaného estetického kodexu
  - vliv Color Advisory Service – při užití Technicoloru povinná spolupráce

Natalie Kalmus (vedoucí CAS)

Berevné schéma

Written on the wind
USA 1956, r. Douglas Sirk

Douglas Sirk

Vincente Minnelli
Home from the hill (USA 1960)

Barevné svícení jako eskalace dramatického momentu

Kompozice záběru jako
zdůraznění distance
mezi postavami

RÁMOVÁNÍ

- Izolace postav a jejich sevření společenskými a ideologickými limity
- Melodramatický prožitek jako rozpoznání utlačujících a limitujících struktur

Dekor, rekvizity a architektura

Dark Victory

USA 1939, r. Edmund G. Oulding

Portrét dámy (r. Jane Campion, UK, USA 1996)

pro ženské melodramatické postavy je velmi důležitý hmat a dotyky, jimiž vyjadřují nenaplněná citová pouta a přání

=> Výrazně taktilní filmy

Zrcadla a reflexní plochy

Zrcadla a reflexní plochy

Postavy nevidí svůj reálný obraz, ale přelud, pouhou iluzi. Odraz, který se jim vrací, nám ukazuje postavu v sociální roli, tak, jak by si ji přálo vidět okolí, jak by měla odpovídat společenským standardům a představám.

Styl představuje hlavní prostředek společenské kritiky v melodramatu. Plně vyjadřuje věci a témata, která nemohou být jinak vyřčena. Žádný z prostředků nezaručuje dojem brechtovského zcizení a subverzivní ideologicko-společenské kritiky sám o sobě - jde o jejich kumulativní užití a kombinace.

MELODRAMA JAKO TRANSCENDENCE KAŽDODENNOSTI

Tea and sympathy

USA 1956

r. Vincente Minelli

Deborah Kerr, John Kerr

- Podle stejnojmenné divadelní hry uvedené roku 1953
- Příběh citového pouta mezi Tomem a Laurou => Laura jako Tomova důvěrnice, matka a láska
- Normotvorné versus stigmatizované tělo => co do vzezření, sebeprezentace, gest, chůze a oděvu
- Jak mohou homosexuál a transgresivní žena narušit maskulinitu v jejím tradičním a „přirozeném“ chápání?

Vincente Minnelli

- Dlouho neměl statut autora => pouze metteur en scène
- Známý spíš díky manželství s Judy Garland a dceři Lize Minnelli
- Málo prestižní žánrová tvorba (muzikály, taneční filmy, komedie)
  - *Meet me in St. Louis* (1944)
  - *Američan v Paříži* (1951)
  - *The Band Wagon* (1953)
  - *Gigi* (1958)
- Vytváří hyperestetizované fikční světy
- Nejasná sexuální orientace

Strukturované ticho na téma homosexualita

Dobový kontext McCarthyismu >> homosexualita analogická s komunistickým přesvědčením, neboť obojí ohrožuje tradiční americké hodnoty, mládež i výkonnou politickou moc.

Červená a růžová hrozba

Homosocialita – mimo heterosexuální manželství existuje řada stejnopohlavních vztahů, které nejsou sexuální povahy. Právě tyto vazby udržují funkční heteronormativní řád formou vzájemného dohledu při dodržování genderových rolí.

Tea and sympathy jako artikulace maskulinní úzkosti ve vztahu k nenormativnímu mužskému chování

Žlutá a modrá...

... ústí v zelenou.

Otázky

1. Jaké jsou styčné body a naopak rozdíly mezi prací s barvou v Minnelliho filmu a Sirkovým pojetím (červená barva?)
2. Jak Minelli užívá kompozici záběru a rámy - ať už ve vztahu k barvě či jinak? Je pro něj tento výrazový prostředek podstatný?